

Udlændinge

Styrelsen

Rapport fra fact-finding mission til Somalia & Kenya

27. oktober - 7. november 1997

København, januar 1998

Oversigt over fact-finding rapporter
m.v. udgivet i 1998:

Rapport fra fact-finding mission til Somalia og
Kenya, *januar 1998:1*.

**Rapport fra fact-finding mission til Somalia og
Kenya
27. oktober til 7. november 1997**

**Klanforhold i Somalia:
Nordvestsomalia (Somaliland), Nordøstsomalia
og Hiran-regionen**

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
1.1. Missionens formål.....	4
2. Generelt om klanforhold.....	5
2.1. Klanforhold i Nordøstsomalia.....	6
2.2. Klanforhold i Nordvestsomalia (Somaliland).....	6
2.3. Klanforhold i Hiran-regionen	8
3. Minoritetsgrupper og -klaner samt "non-resident" klaner, politiske bevægelser m.m.	11
3.1. Nordøstsomalia.....	11
3.2. Nordvestsomalia (Somaliland).....	12
3.3. Hiran-regionen	13
4. Ægteskaber på tværs af klaner og kvinders forhold i øvrigt	15
5. Bilagsoversigt.....	16
Bilag 1	17
Bilag 2	18
Bilag 3	19
Bilag 4	20
Bilag 5	21

1. Indledning

Under borgerkrigen i Somalia har den enkelte borgers klantilhørsforhold været anset som en grundlæggende forudsætning for, hvorvidt vedkommende har kunnet opholde sig i sikkerhed i et givet område i Somalia. Udlændingestyrelsen har gennem de seneste år haft det som en vigtig forudsætning i sin sagsbehandling af somaliske asylansøgninger, at ansøgernes klantilhørsforhold blev fastlagt. Dette skyldes især, at ikke blot ansøgernes geografiske herkomst i Somalia, men også vedkommendes klantilhørsforhold kunne vise sig afgørende for hvorvidt ansøgere kunne anses at være i risiko for forfølgelse eller spontane overgreb fra myndigheder eller fjendtlige klaner.

Medlemmer af minoritetsklaner (talmæssigt mindre klaner) og såkaldte "non-resident" klaner¹ samt etniske minoritetsbefolkninger har i visse tilfælde under borgerkrigen også været udsatte for overgreb fra dominerende klaner eller har generelt haft vanskeligt ved at hævde sig over for mere dominerende klaner.

Dette har også fundet sted såfremt medlemmer af disse mindre grupper har befundet sig i områder hvor deres klan eller befolkningsgruppe ikke traditionelt er hjemmehørende eller i områder hvor de i øvrigt ikke har været i stand til at forsvare sig selv mod indtrængende klanmilitser.

Desuden har medlemmer af visse klaner (herunder medlemmer af tidligere præsident Siad Barres egen Marehan-klan) været i risiko for forfølgelse, såfremt disse medlemmer var velkendte støtter af Siad Barres styre eller var kendte for at have stået bag overgreb, tortur og lignende på oppositionelle eller mistænkte oppositionelle under Siad Barre tiden.

På baggrund af bl.a. Udlændingestyrelsens rapporter om forholdene i henholdsvis Nordøst-, Nordvestsomalien (Somaliland) samt Hiran-regionen i det centrale Somalia har Udlændingestyrelsen meddelt afslag til medlemmer af de traditionelt hjemmehørende klaner, dvs. de nævnte "resident" klaner, i de pågældende områder. Disse afslag er meddelt såfremt der ikke var særlige forhold der gjorde sig gældende i de konkrete asylsager. I de tilfælde hvor asylansøgere fra disse områder oplyser at tilhøre klaner, hvor Udlændingestyrelsen har været tvivl om, hvorvidt disse klaner er traditionelt hjemmehørende har det været nødvendigt, at indhente yderligere oplysninger til brug for sagsbehandlingen.

Udlændingestyrelsens mission til Somalia og Kenya var et led i bestræbelserne på at skaffe styrelsen et samlet overblik over de enkelte klanmedlemmers sikkerhedssituation, det indbyrdes forhold mellem klanerne samt mellem klaner og myndigheder i de nævnte regioner i Somalia. Missionen blev gennemført i perioden 27. oktober - 7. november 1997.

Til brug for undersøgelserne blev en række FN-organisationer og NGO'er i Nairobi - som forestår nødhjælps- og genopbygningsarbejde i de omtalte områder i Somalia - konsulteret.

¹ Der skelnes mellem såkaldte "resident" og "non-resident" klaner i det nuværende Somalia. "Resident" klaner er de klaner, som traditionelt opholder sig i bestemte områder i landet, mens "non-resident" klaner er de klaner, hvoraf nogle medlemmer af forskellige grunde opholder sig et andet sted end dér hvor deres klan er traditionelt hjemmehørende.

ret. United Nations Development Programme (Somalia) (UNDP-Somalia) har bistået med at arrangere og koordinere møderne i Nairobi. UNDP-Somalia har i den forbindelse formidlet kontakt til følgende organisationer, der alle opererer i Somalia:

- Horn of Africa Relief and Development Organisation (HARDO). Somalisk NGO, der bl.a. støtter uddannelsesaktiviteter for nomader og kvinder i Sanaaq-regionen.
- International Committee of the Red Cross (ICRC). ICRC forestår bl.a. nødhjælpsarbejde i store dele af Somalia.
- Life & Peace Institute (LPI). LPI er en svensk NGO, som bl.a. arbejder for oprettelsen af lokale administrationer i Somalia.
- United Nations Children's Fund (UNICEF). FNs børnefond.
- United Nations High Commissioner for Refugees - Somalia (UNHCR). FNs flygtningehøjkommissariat.
- United Nations Office for Project Services/Somalia Rehabilitation Project (UNOPS/SRP). FNs genopbygningsprogram for Somalia. Findes repræsenteret i en række regioner i Somalia.
- War-Torn Societies Project (WSP). WSP er en NGO, der beskæftiger sig med de politiske forsonings- og genopbygningsprocesser i Somalia. Arbejder især i Nordøstsomalia.

På grund af oversvømmelseskatastrofen i det sydlige Somalia i begyndelsen af november 1997 måtte møderne med UNICEF og ICRC imidlertid aflyses, idet disse organisationer var fuldt optaget af at forberede nødhjælpsindsatser i Somalia.

Det bemærkes, at rapporten ikke indeholder nogen samlet analyse af sikkerhedssituationen eller oversigt over klansammensætningen i de omtalte områder i Somalia. Vedrørende disse forhold henvises til Udlændingestyrelsens rapporter fra tidligere missioner til Somalia samt diverse nyhedsbreve og aktuelle sikkerhedsanalyser fra bl.a. United Nations Coordination Team (UNCT) i Nairobi.

Samtlige konsulterede kilder i Nairobi er blevet orienteret om, at Udlændingestyrelsen eventuelt vil offentliggøre en rapport fra missionen indeholdende kildernes udtalelser, samt at rapporten evt. kan blive oversat til engelsk. Ingen af kilderne udtrykte ønske om anonymitet.

1.1. Missionens formål

Det overordnede formål med missionen til Nairobi var at skaffe oplysninger om de enkelte klanmedlemmers sikkerhedsforhold, herunder især minoritetsklaners, "non-resident" klaners og etniske minoritetsgruppers forhold og risiko for forfølgelse på grundlag af klantilhørsforhold i henholdsvis Nordvestsomalia (Somaliland), Nordøstsomalia og Hiran-regionen i det centrale Somalia.

2. Generelt om klanforhold

Ifølge Project Coordinator Matt Bryden, War-Torn Societies Project (WSP), Somalia Country Project, bliver intet klanmedlem i Somalia udsat for forfølgelse af andre klanmedlemmer eller myndigheder alene på grund af sit klantilhørsforhold, såfremt vedkommende befinder sig i et område hvor vedkommendes klan er en såkaldt "resident" klan, dvs. traditionelt hjemmehørende i området. Bryden fandt ingen grund til at antage, at asylansøgere der anfører, at de er forfulgte i sit hjemområde, dvs. i et område, hvor vedkommendes klan er en "resident" klan, har et troværdigt asylmotiv. Dette forhold gælder for hele Nordøst- og Nordvestsomaliland (Somaliland). Ingen steder i disse to regioner er der i dag rapporter om klanbaseret forfølgelse.

Han understregede, at generelt er ingen personer udsat for forfølgelse alene på grund af klantilhørsforholdet, heller ikke i områder hvor vedkommendes klan er en såkaldt "non-resident" klan. Det understreges, at en "resident" klan ikke behøver at være en majoritetsklan i et givet område, men blot er en klan som traditionelt opholder sig i et givet område.

En vigtig forudsætning for at også medlemmer af "non-resident" klaner kan opholde sig eller rejse igennem områder, hvor de ikke traditionelt hører hjemme er, ifølge Matt Bryden, at sådanne klanmedlemmer ikke gør krav på f.eks. ejendom og andre værdier, som de måtte have haft før eller under borgerkrigen. Sådanne krav fra medlemmer af en såkaldt "non-resident" klan kan medføre voldelige konflikter mellem de berørte klaner, og et medlem af en minoritetsklan eller en klan hvis medlemmer ikke er repræsenterede i det pågældende område kan have vanskeligt ved at finde beskyttelse mod eventuelle overgreb.

En anden forudsætning for det enkelte klanmedlems sikkerhed mod vilkårlige eller systematiske overgreb i et såkaldt "non-resident" område er, ifølge Matt Bryden, at vedkommende ikke er kendt som f.eks. en tidligere militærperson af høj rang, der samtidig er kendt eller berygtet for at have stået bag fysiske overgreb mod f.eks. mistænkte oppositionelle eller andre personer under Siad Barre-tiden. I disse tilfælde er der som oftest tale om fremtrædende Marehan-medlemmer, men der kan også være tale om fremstående medlemmer af Marehan-allierede klaner. Det blev nævnt, at tidligere militærpersoner med høj rang og som er kendte for at have forgrebet sig på mistænkte oppositionelle f.eks. kan have vanskeligt ved frit at bevæge sig omkring i Nordvestsomaliland (Somaliland).

Matt Bryden understregede betydningen af at skelne mellem begreberne "resident" og "non resident" klaner samt begreberne "sårbarhed" og "forfølgelse". Forfølgelse alene på grundlag af klantilhørsforhold finder meget sjældent sted i Somalia i dag, men individets sikkerhed eller sårbarhed - herunder også retssikkerhed - kan til en vis grad, i mere marginale områder, være betinget af klantilhørsforhold, dvs. om vedkommende befinder sig i et "resident" eller "non-resident" område, samt en række personlige forhold, herunder om vedkommende måtte have begået forbrydelser eller udvist anden foragtelig adfærd.

2.1. Klanforhold i Nordøstsomalia

Matt Bryden, WSP oplyste, at medlemmer af alle "resident" klaner, der opholder sig i Nordøstsomalia ikke er udsatte for nogen form for forfølgelse alene på grund af klantilhørsforhold. Vedrørende den enkeltes sikkerhedssituation blev det oplyst, at medlemmer af større, dominerende klaner kan føle sig mere sikre mod eventuelle overfald eller chikane end medlemmer af mindre klaner. Det blev dog samtidig understreget, at selv medlemmer af mindre klaner ikke er udsatte for nogen form for klanbaseret forfølgelse i Nordøstsomalia.

Medlemmer af mindre klaner, lavkaste-klaner, minoritetsgrupper og udlændinge som f.eks. Gaboye/ Midgan, Tumaal, Bantu, Madiban, Habr Gedir, Lel Kase samt etiopiske statsborgere kan opholde sig uden risiko for forfølgelse i Nordøstsomalia. Medlemmer af disse grupper kan i visse situationer anses for mere sårbare over for eventuel lokal chikane eller banditoverfald end medlemmer af mere dominerende Majerteen-klaner og andre Harti-klaner, der er traditionelt bosiddende i området.

Også Johan Svensson, Resident Regional Representative, Life & Peace Institute (LPI) have vanskeligt ved at forestille sig, at noget klanmedlem kunne have sikkerhedsproblemer i Nordøstsomalia alene på grund af vedkommendes klantilhørsforhold. Han henviste i den forbindelse til, at konflikter mellem klanerne løses politisk og på traditionel vis samt at der kun er enkelte eksempler på konflikter og at disse er kortvarige og begrænsede.

Det samme blev oplyst af Eusebe Hounsokou, Head of Somalia Operations, UNHCR, der også fremhævede, at forfølgelse på grund af klantilhørsforhold fandt sted før og under borgerkrigen, men at dette ikke sker i dag. Dette gælder generelt i store dele af Somalia.

Johan Svensson, LPI oplyste i øvrigt, at den dominerende politiske bevægelse i Nordøstsomalia - Somali Salvation Democratic Front (SSDF) - siden Sodere-konferencen i Etiopien i vinteren 1996/97 er blevet styrket politisk i Somalia. Der er dog samtidig tegn på en potentiel politisk konflikt i Nordøstsomalia. Denne konflikt anså han som værende rent politisk. Der er således ikke fare for en væbnet konflikt i området.

2.2. Klanforhold i Nordvestsomalia (Somaliland)

Johan Svensson, LPI havde vanskeligt ved at forestille sig, at nogen person eller befolkningsgruppe, som tilhører en såkaldt "resident" klan i Nordvestsomalia (Somaliland) kan have sikkerhedsproblemer nogen steder i områdets regioner. Der findes ingen "resident" klan, som ikke er i stand til at beskytte sig selv mod overgreb, idet de traditionelle konfliktløsningsmekanismer er intakte i alle regioner i Nordvestsomalia.

Matt Bryden, WSP oplyste, at ingen klanmedlemmer i dag er udsatte for klanbaseret forfølgelse i Nordvestsomalia. Han kan dog ikke udelukke at medlemmer af Issa-klanen kan være i risiko for at komme i konflikt med medlemmer af dominerende Isaq-klaner. Denne potentielle konflikt har en historisk oprindelse.

Issa-klanmilitser har tidligere været i væbnet konflikt med såvel Isaq- som Gadabursi-klanerne i det vestlige Nordvestsomalía. Denne konflikt drejer sig, ifølge Matt Bryden, om jord- og græsningsrettigheder. Han understregede dog, at Issa-medlemmer ikke er i risiko for individuel forfølgelse alene på grund af klantilhørsforholdet. Issa-klanen er en dominerende klan i nabolandet Djibouti, hvis præsident er Isse. Issa-medlemmer i Nordvestsomalía lever især i grænseområderne ind til Djibouti og dele af Etiopien. Det blev understreget, at myndighederne i Nordvestsomalía ikke forfølger Issa-medlemmer.

Vedrørende interne konflikter mellem Habr Yonis medlemmer i Burao-området oplyste Matt Bryden, at Habr Yonis aldrig som klan var 100% forenet imod præsident Egals administration under de tidligere konflikter i Nordvestsomalía. Således var Habr Yonis-klanen Rer Ishad ikke involveret i de væbnede konflikter mellem Egal-administrationens styrker og Habr Yonis-militser. Der var aldrig tale om nogen voldelig eller væbnet splittelse mellem forskellige Habr Yonis-klaner i forbindelse med Habr Yonis fraktionernes forhold til præsident Egals administration. Der forekommer i dag ingen forfølgelse af medlemmer af forskellige Habr Yonis-klaner eller mellem Habr Yonis medlemmer indbyrdes og heller ikke mellem de andre klaner i området.

Matt Bryden oplyste videre, at der ikke i dag forekommer væbnede klankonflikter i Sanaaq-regionen i det østlige Nordvestsomalía. Medlemmer af Harti-klanerne Warsangeli- og Dhulbahante kan bevæge sig frit i hele Nordvestsomalía. Talmæssigt udgør henholdsvis Harti-klanerne Warsangeli og Dhulbahante, og Isaq-klanerne Habr Jallo og Habr Yonis omtrent fire lige store befolkningsgrupper i Sanaaq-regionen. Dog er regionshovedstaden Erigavo helt domineret af Habr Jallo og Habr Yonis. Ud over de nævnte Harti- og Isaq-klaner findes et antal meget små klaner. Ingen af disse små-klaner er udsatte for nogen form for klanbaseret forfølgelse.

Dette blev bekræftet af Fatima Jibrell, Managing Director, Horn of Africa Relief and Development Organization (HARDO), der anså Sanaaq-regionen - hvorfra hun selv stammer - som én af de fredeligste regioner i hele Somalia. Hun bemærkede dog, at der efter hendes opfattelse sker en forfordeling af Sanaaq-regionen hvad angår FN-bistand, og at dette gør det vanskeligt også fremover at fastholde den fredelige tilstand i regionen.

Jibrell oplyste i samme forbindelse, at en del Isaq-klanmedlemmer i Sanaaq-regionens hovedstad Erigavo har forladt byen på grund af konflikter mellem de to Isaq-klaner Habr Yonis og Habr Jallo i området. Disse konflikter fandt sidste gang sted for ca. 2 måneder siden og har sin oprindelse i de to Isaq-klanernes alliancer og konflikter med Egal-administrationen i Hargeisa. Oprindeligt støttede Habr Jallo præsident Egals genvalg og klanen forventede til gengæld at få støtte fra Egal. Egal anså imidlertid Habr Yonis som den stærkeste klan i området og gav derfor denne klan sin støtte fremfor Habr Jallo. Dermed var der banet vej for en jalousi-præget konflikt mellem Habr Jallo og Habr Yonis, der i øvrigt historisk ofte har været i konflikt med hinanden.

Jibrell oplyste videre, at Warsangeli- og Dhulbahante-klanerne spiller en central rolle som mæglere i konflikterne mellem Habr Yonis- og Habr Jallo-klanerne. Disse mæglinger har hindret yderligere konflikter mellem de to Isaq-klaner, således at der ikke i dag er konflikter

mellem klanerne i Sanaaq-regionen. Jibrell understregede, at de fleste af de som for nogle måneder siden flygtede fra Erigavo var medlemmer af de to Isaq-klaner Habr Jallo og Habr Yonis. Medlemmer af Harti-klanerne i Erigavo og i Sanaaq-regionen i øvrigt er ikke udsatte for nogen forfølgelse fra Isaq-klanerne.

Ifølge Jibrell består Sanaaq-regionen af i alt 5 distrikter. De tre østligste distrikter beboes af Warsangeli-klanen mens Erigavo-distriktet huser medlemmer af samtlige 5 klaner i regionen. El Af-Weyne distriktet i det vestlige Sanaaq beboes af Habr Jallo. Dette vil sige, at Habr Yonis-klanen ikke har et eget distrikt i Sanaaq-regionen. Dette til trods er Habr Yonis - på grund af støtten fra Egal - i dag blevet en politisk stærk klan i regionen.

Vedrørende Sool-regionen i det østlige Nordvestsomalía, som næsten udelukkende er befolket af Dhulbahante-medlemmer (Fatima Jibrell oplyste, at befolkningen i Sool-regionen består af 99,9% Dhulbahante) kunne Matt Bryden oplyse, at Dhulbahante ikke er i væbnet konflikt med nogen af Isaq-klanerne i området.

Eusebe Hounsokou, UNHCR understregede, at enhver somalier i Nordvestsomalía, inklusive Warsangeli-, Dhulbahante- og Habr Yonis- samt andre Isaq-klanmedlemmer kan opholde sig uden frygt for myndighedernes eller klanrelaterede overgreb eller forfølgelse i Hargeisa og i Nordvestsomalía i øvrigt. Han gjorde opmærksom på, at der ikke finder krigshandlinger sted i noget område i Nordvestsomalía, men at der naturligvis kan opstå kortvarige konflikter mellem klanfamilier lokalt i hele regionen. Dette forhold er et iboende fænomen i det somaliske samfund. Han understregede dog, at der ikke finder nogen klanbaseret forfølgelse sted, heller ikke som følge af eventuelle lokale konflikter. Han henviste i øvrigt til, at der er en stor mobilitet blandt befolkningen i Nordvestsomalía samt at alle befolkningsgrupper generelt lever fredeligt side om side.

2.3. Klanforhold i Hiran-regionen

Ifølge Matt Bryden, WSP, er myndighederne i Hiran-regionens fire af fem distrikter i princippet Hawadle-baseret - (Mataban-distriktet er befolket af Habr Gedir-klanen) - og administrationen er ikke helt så sammenhængende som tilfældet er i Nordvest- og Nordøstsomalía. Hiran-regionen er desuden noget mere heterogen rent klanmæssigt end i de to nævnte regioner.

Vedrørende eventuel klanbaseret forfølgelse i Hiran-regionen oplyste Matt Bryden, at der er relativt fredeligt og stabilt i regionen. Der har ikke forekommet nogen væsentlig konflikt siden Hawadle militser i 1995 generobrede Beled Weyne, Hiran-regionens hovedstad.

Matt Bryden oplyste, at der er et "naturligt partnerskab" mellem Hawadle- og Abgal-klanerne i Hiran-regionen. Vedrørende øvrige klaner eller klanmedlemmer, som eventuelt kunne anses at være i risiko for klanbaserede overgreb eller forfølgelse oplyste Bryden, at det ikke kan udelukkes, at et Habr Gedir-klanmedlem, der opholder sig i regionshovedstaden Beled Weyne kan risikere at blive udsat for overgreb. Han omtalte endvidere medlemmer af Galjeel-klanen, idet en gruppe af denne klan tidligere var allierede med Somali National

Alliance (SNA). Bryden understregede dog, at Galjeel generelt lever fredeligt side om side med Hawadle-klanerne i Hiran-regionen.

Douglas Higgins, Focal Point Officer/Area Manager, United Nations Office for Project Services/Somalia Rehabilitation Project (UNOPS/SRP) i Hiran-regionen oplyste, at viceguvernøren for Hiran-regionen er Galjeel. Han tilføjede, at Galjeel-klanens Ugas, dvs. klanens traditionelle overhoved, ikke har samme stærke position som Hawadle-klanernes Ugas. Denne kaldes Ugas Khalif og er omgærdet med stor respekt blandt alle klanmedlemmer i Hiran-regionen. Ugas Khalif har været en slags lokal "konge" siden 1941.

Vedrørende trusler om repressalier mod personer, der har nægtet at deltage i Hawadle-klanernes kampe mod andre klaner i området oplyste Matt Bryden, at ingen person, uanset klantilhørsforhold, vil risikere overgreb eller nogen form for straf på baggrund af sådanne begivenheder.

Douglas Higgins understregede, at den ultimative garanti for at der ikke finder overgreb sted på grund af klantilhørsforhold er tilstedeværelsen af Sharia-domstolen og dens politi-korps, kaldet Sharia-korpset. Denne domstol og dens korps står over klanrelaterede konflikter. Han oplyste, at Sharia-domstolen, Sharia-korpset og det almindelige politi har et positivt og velfungerende samarbejde i Hiran-regionen.

Douglas Higgins fremhævede, at et afgørende forhold vedrørende sikkerheden i Hiran-regionen er, at det ikke er de Hawadle-baserede militser, der har ansvaret for den interne sikkerhed i området, men Sharia-domstolens Sharia-korps, som er en sikkerhedsstyrke bestående af mange klaner. Han betegnede Sharia-korpset som en "multi-clan force". Han anså det sidste forhold som meget vigtigt, idet dette garanterer dette korps' autoritet, neutralitet og styrke.

Vedrørende modsætningsforholdet mellem klanerne Galjeel og Jejeel oplyste Higgins, at der har været eksempler på drab begået af medlemmer af de to klaner. Disse drab har som regel fundet sted i forbindelse med kameltyverier. Han anså dog ikke problemet som alvorligt og fremhævede, at såvel Hawadle-klanen som ældrerepræsentanter for Galjeel- og Jejeel-klanerne i Hiran har formået at mægle mellem de stridende parter. Han understregede desuden, at medlemmer af Hawadle-klanen på intet tidspunkt har været påvirket sikkerhedsmæssigt af denne konflikt. Han anså det for særdeles positivt, at ældrerepræsentanterne har været i stand til at mægle i disse konflikter samt at Sharia-domstolen også er engageret i løsningen af disse lokale konflikter. Han henviste desuden til, at Sharia-domstolen har forbudt parterne at føre konflikterne ind i selve Beled Weyne.

Douglas Higgins omtalte endelig en episode tidligere på året, hvor der var uro og konflikter mellem klaner i området mellem Buulo Barde og Jalalasi i den sydlige del af Hiran-regionen. Disse konflikter er nu afsluttet og der er ikke længere sikkerhedsproblemer i området. Higgins henviste til, at de traditionelle konfliktløsningsmekanismer fungerer tilfredsstillende i Hiran-regionen.

Det helt centrale forhold vedrørende løsningen af eventuelle lokale klankonflikter i Hiran-regionen er, at de traditionelle mekanismer for konfliktløsning - nemlig de ældres status

som mæglere og blodkompensationen - er fuldt intakte i området. Dette blev kraftigt understreget af Douglas Higgins, der henviste til, at det generelt er lykkedes for de ældre at mægle i konflikter mellem klaner. De ældres autoritet er således respekteret og denne finder løbende anvendelse i konfliktløsninger mellem klanerne. Douglas Higgins understregede - ligesom Eusebe Hounsokou, UNHCR - at enhver klan potentielt kan komme i konflikt med en anden, men at disse konflikter næsten altid holdes på det politiske plan samt at egentlige væbnede konflikter er kortvarige. Netop på grund af de ældres mulighed for at mægle og fastsætte en kompensation i forbindelse med indgåelse af forlig.

Douglas Higgins anså det for usandsynligt, at noget klanmedlem - uanset klantilhørsforhold - er i fare for at blive dræbt, alene som følge af vedkommendes klantilhørsforhold. Som eksempel på den positive forsoning og klanmæssige tolerance i Hiran-regionen, fremhævede Higgins, at borgmesteren (distriktskommisæren) i Mataban-distriktet tilhører Habr Gedir-klanen, og at denne uden problemer aflægger besøg i regionshovedstaden Beled Weyne, som domineres af Hawadle-klanerne. Higgins bemærkede, at Mataban-distriktet kontrolleres af Somali National Alliance (SNA), dvs. den Habr Gedir-dominerede klanalliance, der ledes af den selvudnævnte 'præsident' Mohamed Hussein Aideed i Mogadishu, og som i sin tid kæmpede mod Hawadle-militserne om kontrollen over det Hawadle-dominerede Beled Weyne og andre dele af Hiran-regionen.

3. Minoritetsgrupper og -klaner samt "non-resident" klaner, politiske bevægelser m.m.

Vedrørende minoritetsgruppers forhold (især Bantu-befolkningen og lavkaste-klanerne) kunne Hounsokou, UNHCR oplyse, at der generelt altid har eksisteret et hierarkisk socialt system i Somalia og det vil der efter hans opfattelse blive ved med at være i nogen tid endnu. Denne sociale "uretfærdighed" er en indbygget del af klanhierarkiet i Somalia og er ikke at anse som et spørgsmål om forfølgelse. Han understregede, at såkaldte lavkaste-klaner og etniske minoriteter er en integreret del af det somaliske samfund samt at disse grupper generelt har holdt sig uden for de klanbaserede konflikter under borgerkrigen. I dag er der ikke eksempler på, at medlemmer af disse grupper udsættes for nogen form for forfølgelse alene på grund af etnisk eller social status. Matt Bryden, WSP oplyste, at mange af disse er i besiddelse af specielle håndværksmæssige kvalifikationer, som sikrer disse grupper en forholdsvis høj beskæftigelse og dermed en økonomisk position, der i mange tilfælde er bedre end situationen er for mange såkaldt etniske somaliere.

Vedrørende minoritetsklaner og såkaldte "non-resident" klaner kan der i visse tilfælde være forhold, som stiller medlemmer af disse grupper svagere end andre somaliere. Man det blev understreget af Hounsokou, at medlemmer af sådanne grupper og i øvrigt medlemmer af enhver klan, der har opholdt sig i et par år eller mere på et andet sted end klanens traditionelle hjemområde, er at anse som fuldt integreret i lokalsamfundet på det "nye" opholdssted. Matt Bryden gjorde dog opmærksom på, at sådanne personer er i risiko for at stå relativt isolerede socialt og derfor kan anses som mere sårbare end medlemmer af såkaldte "resident" klaner.

3.1. Nordøstsomalia

Vedrørende organisationen Al-Itihad oplyste Johan Svensson, LPI, at medlemmer af den fundamentalistiske, islamiske organisation Al-Itihad ikke forfølges blot fordi de er medlemmer af denne organisation. Han anså således ikke medlemskab af Al-Itihad som et reelt motiv for at søge asyl i udlandet. Medlemmer af Al-Itihad forfølges ikke af hverken myndigheder eller andre, men han kunne dog ikke udelukke, at Al-Itihad medlemmer, der aktivt opererede i grupper i Nordøstsomalia ville være i risiko for at komme i et modsætningsforhold til lokale myndigheder, der f.eks. kunne føre til et krav om at gruppen skulle forlade området.

Ifølge Matt Bryden er medlemmer af Lele Kase-klanen, der opholder sig Nordøstsomalia, herunder i Galkayo, er ikke udsatte for forfølgelse. Det samme gælder medlemmer af Habr Gedir-klanen, hvis traditionelle hjemområde er i det centrale Somalia, og grænser op til Majerteen-klanernes hjemområde, dvs. fra Galkayo i syd til Bosasso i nord. Nordøstsomalia (dvs. fra Galkayo og op til Bosasso) er ikke et hjemområde for Habr Gedir-medlemmer, og der opholder sig kun få Habr Gedir-medlemmer i dette område. Han understregede, at Habr Gedir-medlemmer ikke er udsatte for forfølgelse i Nordøstsomalia alene på grundlag af klantilhørsforhold, men som "non-resident" kan dens medlemmer

ikke forvente at opnå samme beskyttelse mod eventuelle banditoverfald eller lignende, som et medlem af en "resident". Der findes Habr Gedir-medlemmer flere steder i Nordøst-somalia, bl.a. som forretningsfolk i Bosasso, men kun i ringe antal, og i Galkayo.

Johan Svensson, LPI bekræftede Matt Brydens oplysninger vedrørende Lel Kase-klanen, og kunne tilføje, at Lel Kase er en Darod-klan, hvis hjemområde ligger syd for Galkayo, dvs. uden for Nordøstsomalia. Han understregede, at Lel Kase-medlemmer trods dette frit kan bevæge sig omkring i Nordøstsomalia, og han havde svært ved at forestille sig, at Lel Kase-medlemmer eventuelt skulle have sikkerhedsproblemer i Galkayo eller andre steder i Nordøstsomalia.

Eusebe Hounsokou, UNHCR oplyste, at Lel Kase-klanens centrale hjemområde er i Bay- og Bakool-regionerne i det centrale Somalia.

Vedrørende forholdet mellem Habr Gedir- og Majerteen-klanerne i Nordøstsomalia og især i Galkayo oplyste Hounsokou, at den hidtidige konflikt mellem SNA (Habr Gedir-bevægelse) og SSDF (Majerteen-bevægelse) i Galkayo nu er blevet løst. Dette skete i midten af oktober 1997, idet repræsentanter for begge bevægelser har indgået en forsoningsaftale. Der blev i den anledning gennemført en større fælles demonstration i byen Galkayo, hvor medlemmer af begge klaner deltog i et demonstrationstog gennem byen. Medlemmer af begge klaner kan nu bevæge sig frit omkring i Galkayo, der tidligere var delt mellem klanbevægelserne SNA og SSDF. Han understregede, at der nu er fred i Galkayo og fri bevægelighed i byen.

3.2. Nordvestsomalia (Somaliland)

Ogadeen-klanen var tidligere i 1980'erne allierede med tidligere præsident Siad Barre og blev som sådan belønnet ved at få ret til at overtage Isaq-ejendom i Hargeisa. Under borgerkrigen i Nordvestsomalia blev Ogadeen fordrevet fra disse ejendomme, som atter er blevet Isaq-ejendom. En del Ogadeen opholder sig dog fortsat i Nordvestsomalia. Matt Bryden oplyste, at der ikke er rapporter om, at Ogadeen-medlemmer er udsatte for nogen forfølgelse i Nordvestsomalia. Han understregede, at som udgangspunkt kan ethvert Ogadeen-medlem aflægge besøg i Hargeisa uden risiko for at blive udsat for overgreb. Der er dog endnu ikke sket en fuldstændig normalisering af forholdet mellem Isaq og Ogadeen, og et Ogadeen-medlem, der under et ophold i Hargeisa eventuelt kræver sin tidligere ejendom i byen tilbageleveret kan være i risiko for overgreb fra Isaq-medlemmers side.

Matt Bryden understregede, at ethvert krav på ejendom i Hargeisa fra et "non-resident" klanmedlem, altså et klanmedlem, hvis klan ikke er traditionelt hjemmehørende i området, kan være forbundet med reel fare for den pågældende.

Johan Svensson oplyste, at der kun findes et fåtal Ogadeen-medlemmer i Hargeisa - langt størstedelen lever i Etiopien. Han bekræftede, at Ogadeen-medlemmer ofte har vanskeligt ved at gøre eventuelle ejendomskrav gældende i Hargeisa. Han understregede dog også,

at Ogadeen-medlemmer kan opholde sig problemfrit i Hargeisa, og at de som eventuelt har anerkendt ejendom i byen er i stand til at sælge den, såfremt de måtte ønske dette.

Eusebe Hounsokou fandt, at problemerne i spørgsmålet om ejendomsforholdene i Somalia er blevet kraftigt overdrevet. Han oplyste, at forsoningsprocessen i Somalia har medført, at mange personer nu er begyndt at kræve tidligere ejendom tilbage samt, at dette ikke længere er noget problem, såfremt de pågældendes ejendom ikke er blevet overtaget af andre. Alle kan, med denne begrænsning, få sin tidligere ejendom tilbage i Somalia. Hele ejendomsspørgsmålet er under stadig behandling og løsning i landet. Hounsokou understregede, at de traditionelle konfliktløsningsmekanismer er intakte og har vist sig i stand til løbende at løse eventuelle konflikter vedrørende ejendomsforholdene.

Ifølge Fatima Jibrell, HARDO, kaldes Midgan-befolkningen i Sool- og Sanaaq-regionerne kaldes ikke Midgan af lokalbefolkningen, men Gaboye. Under borgerkrigen blev Gaboye-befolkningen anset som tilhængere af præsident Siad Barre. Dette skyldtes, at han styrkede Gaboye-befolkningens position i det politiske liv. Hun understregede, at Gaboye-befolkningen ikke er udsat for nogen form for forfølgelse eller chikane i øvrigt. Deres faglige kvalifikationer som bl.a. håndværkere har endvidere givet denne befolkning en vis økonomisk position.

I såvel Sool- som Sanaaq-regionerne findes der, ifølge Fatima Jibrell, desuden medlemmer af minoritetsgrupperne Bantu (kaldet Jerer) og Benadir. Ingen af disse grupper er udsatte for nogen form for forfølgelse i de nævnte regioner eller i Nordvestsomalien i øvrigt.

Johan Svensson oplyste, at klanbevægelsen United Somali Party (USP), der har sin basis i Sool- og Sanaaq-regionerne støtter et samlet Somalia - og dermed er i opposition til den dominerende politiske strømning i Hargeisa - men at befolkningen i de to distrikter til en vis grad er delt i dette spørgsmål. Dette hindrer dog ikke, at medlemmer af alle befolkningsgrupper og politiske bevægelser, herunder USP rejser uhindret og sikkert til både Nordvestsomalias hovedstad Hargeisa og Bosasso i Nordøstsomalien. Den politisk dominerende bevægelse i Bosasso og Nordøstsomalien i øvrigt - Somali Salvation Democratic Front (SSDF) - er for et samlet Somalia og dermed i politisk modsætning til Egal-administrationen i Hargeisa.

Matt Bryden oplyste, at den fundamentalistiske bevægelse Al-Itihad er tilstedeværende i Sool-regionen, men der er ikke oplysninger om, at medlemmer af denne bevægelse forfølges, blot fordi de er medlemmer heraf. Etiopien har dog udtrykt bekymring angående Al-Itihads tilstedeværelse i området, der grænser op til Etiopien.

3.3. Hiran-regionen

Adspurgt om medlemmer af Ogadeen-klanen er udsatte for overgreb eller forfølgelse i Hiran-regionen oplyste Matt Bryden, at han aldrig havde hørt om at der skulle findes Ogadeen-medlemmer i Hiran og derfor heller ikke om der eventuelt har fundet forfølgelse af Ogadeen-medlemmer sted. Douglas Higgins har ingen oplysninger om, at medlemmer af

Ogadeen-klanen er dårligere stillede i Beled Weyne eller Hiran i øvrigt end f.eks. medlemmer af Habr Gedir-klanen. Han anså ikke, at medlemmer af Ogadeen-klanen er i speciel risiko for eventuelle overgreb som følge af disses klantilhørsforhold.

Vedrørende Bantu-befolkningens sikkerhedsforhold i Hiran oplyste Matt Bryden, at Bantu-befolkningen ikke er udsatte for nogen form for forfølgelse på grund af disses status og etniske baggrund. Dette blev bekræftet af Douglas Higgins, der oplyste, at han ikke har oplysninger om at Bantu-befolkningen eller medlemmer af denne befolkningsgruppe er udsatte for overgreb. Tværtimod fandt Higgins, at Bantu-medlemmer behandles med respekt i Hiran-regionen, idet alle somaliere er vidende om at Bantu-befolkningen er en fagligt velkvalificeret arbejdskraft.

Douglas Higgins oplyste videre, at Asharaf-befolkningen findes spredt overalt i Somalia samt at denne gruppes medlemmer ikke udsættes for nogen form for forfølgelse, hverken i Hiran-regionen eller andre steder i Somalia. Higgins bekræftede at Asharaf traditionelt var en religiøs gruppe, hvis status i dag er mere lig de øvrige somalieres samt at gruppen ikke lever samlet, men er forholdsvis mobil.

Hounsokou, UNHCR supplerede dette med oplysningen om, at somaliere generelt er meget mobile således at en person der har opholdt sig på samme plads i mere end et par år er at anse som bofast og integreret.

Han understregede endelig, at personer, der er kriminelle eller personer, der har skiftet alliance i forbindelse med eventuelle konflikter i visse tilfælde kan risikere at blive udsat for overgreb.

Douglas Higgins har efter gennemførelsen af Styrelsens mission til Nairobi meddelt, at han senere i november besøgte Hiran-regionen, og dér havde møder med repræsentanter for Reer Aw Hassan-klanens underklan Reer Aw-Mahdi, Reer Hassan Mahdi. Han oplyste, at medlemmer af denne klan på ingen måde står over for nogen form for intolerance i Hiran-regionen. Der findes ingen eksempler på målrettet forfølgelse af denne klans medlemmer alene på grund af disses klantilhørsforhold. De har sandsynligvis været mindre involveret i de mange små-konfrontationer mellem klaner i Somalia end mange andre klaner. Higgins understregede, at klanen helt klart er en minoritetsgruppe, men dens medlemmer har tilsyneladende ingen problemer af den grund.

4. Ægteskaber på tværs af klaner og kvinders forhold i øvrigt

Matt Bryden oplyste, at ægteskab på tværs af klaner ikke generelt udgør en risiko for forfølgelse eller overgreb noget sted i Somalia. Kun i særlige tilfælde kan ægteskab på tværs af klaner indebære en vis risiko i form af social isolation eller direkte chikane, hvilket kan betyde øget sårbarhed for en enlig, tilbageværende ægtefælle, hvis vedkommendes klan ikke er repræsenteret i området. Dette gælder altså alene i situationer, hvor den ene ægtefælle er død, forsvundet eller har ladet sig skille. Som eksempel på dette oplyste Matt Bryden, at i tilfælde af den ene ægtefælles død vil den overlevende som regel være afhængig af den afdøde ægtefælles klan, der i forvejen findes i området. I de tilfælde hvor den overlevende tilhører en klan, der ikke traditionelt findes i området kan vedkommende risikere en vis social isolation og dermed en øget sårbarhed.

Matt Bryden eksemplificerede endvidere en situation i Nordvestsomaliland (Somaliland) hvor et kvindeligt Isaq-medlem er gift med et fremtrædende Marehan-medlem, der er berøgtet blandt Isaq-befolkningen for overgreb og evt. tortur mod Isaq-medlemmer under borgerkrigen eller under Siad Barre-tiden. Under særlige omstændigheder kan en sådan kvinde, ligesom hendes ægtefælle, anses at være i risiko for overgreb fra Isaq-medlemmers side.

Det blev endelig oplyst, at kvinder tilhørende en såkaldt "resident" klan ikke er i risiko for forfølgelse eller overgreb såfremt vedkommende opholder sig i sit "hjemområde". Skulle en enlig kvinde derimod forsøge at rejse alene gennem et fremmed klanområde, dvs. et område hvor hun selv er "non-resident", er der ifølge Matt Bryden naturligvis en vis risiko for at hun vil blive udsat for overfald eller fysiske overgreb af regulære banditter eller fjendtlige klanmedlemmer.

5. Bilagsoversigt

Bilag 1: Anvendte forkortelser.

Bilag 2: Konsulterede personer/organisationer.

Bilag 3: Major Somali Clans (Udarbejdet af en FN-organisation i Nairobi, november 1997).

Det bemærkes, at de anførte klaner på kortet er såkaldte "resident" klaner.

Bilag 4: Oversigt over de somaliske klaner.

Bilag 5: Kort over Somalia.

Kilde: Africa, North East/Arabia, Michelin 954.

Bilag 1

Anvendte forkortelser

FN - De Forenede Nationer

HARDO - Horn of Africa Relief and Development Organization

ICRC - International Committee of the Red Cross

IOM - International Organisation for Migration

LPI - Life & Peace Institute

SNA - Somali National Alliance

SRP - Somalia Rehabilitation Project

SSDF - Somali Salvation Democratic Front

UNCT - United Nations Coordination Team

UNDP-Somalia - United Nations Development Programme (Somalia)

UNHCR - United Nations High Commissioner for Refugees

UNICEF - United Nations Children's Fund

UNOPS - United Nations Office for Project Services

WSP - War-Torn Societies Project

Bilag 2

Konsulterede personer/organisationer

Bryden, Matt, Project Coordinator, War-Torn Societies Project (WSP), Somalia Country Project, Nairobi.

Condy, Bill, Deputy Chief of UN Security/Security Officer, United Nations Children's Fund (UNICEF), Nairobi.

Higgins, Douglas, Focal Point Officer/Area Manager - Hiran Region, United Nations Office for Project Services/Somalia Rehabilitation Project (UNOPS/SRP), Nairobi.

Hounsokou, Eusebe, Head of Somalia Operations, United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), Nairobi.

Jibrell, Fatima, Managing Director, Horn of Africa Relief and Development Organisation (HARDO), Nairobi.

Muijsers, Geert, Programme Manager, United Nations Office for Project Services/Somalia Rehabilitation Project (UNOPS/SRP), Nairobi.

Spring, John, Deputy Resident Representative, United Nations Children's Fund (UNICEF), Nairobi.

Svensson, Johan, Resident Regional Representative, Life & Peace Institute (LPI), Nairobi.

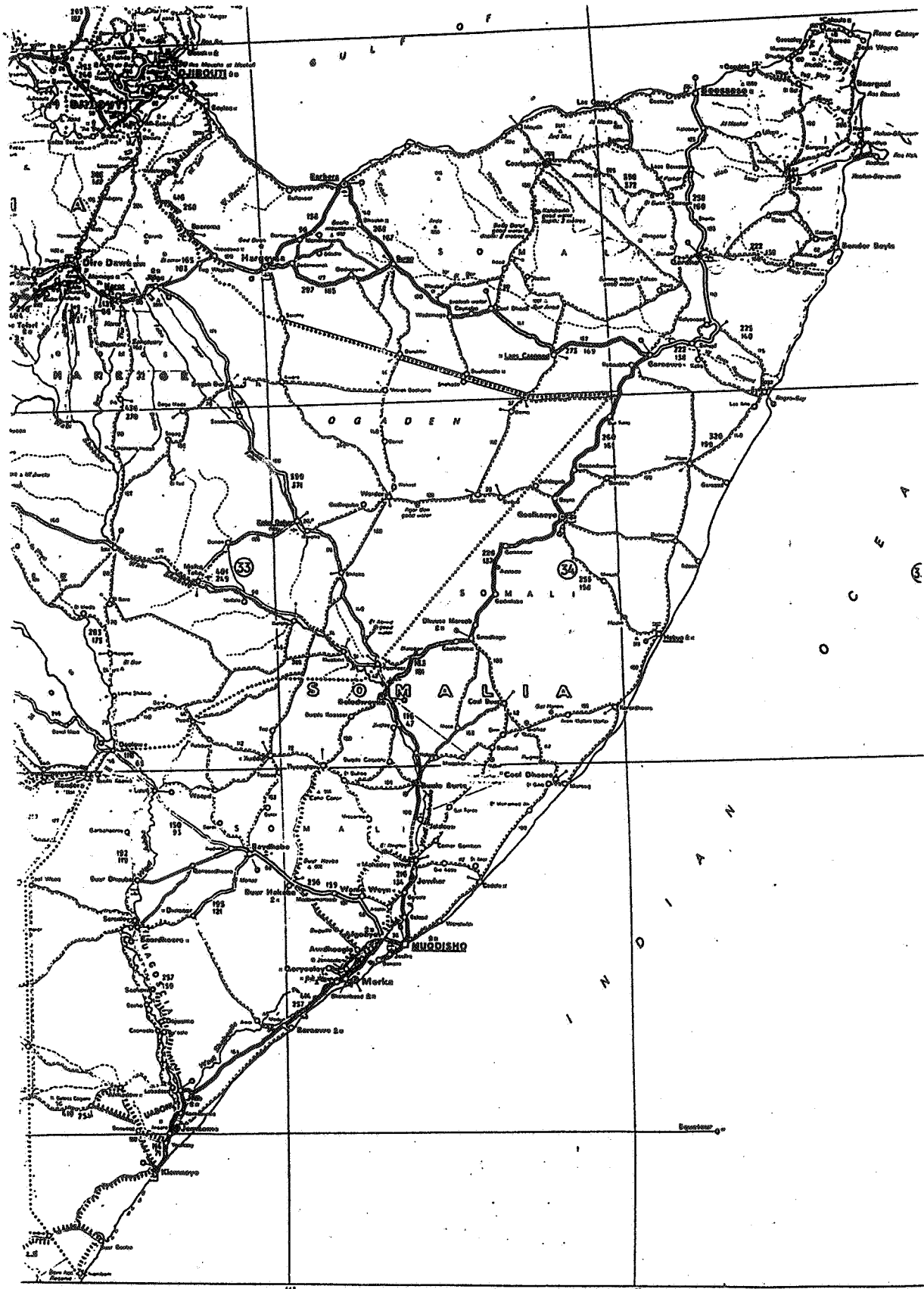

Bilag 4

Major Somali Clans by Clan-Family

1	<u>Dir clan-family</u>
Ise
Gadabursi
Bimal	4	<u>Hawiye clan-family</u>
Hawiye associate: Hawadle
Waadani
Habar Gidir
Abgal
Murasadde
Gaaljaal
2	<u>Isaq clan-family</u>
Saad Muse →
→ Habar Awal
Ise Muse ↗
Ayub
Habar Yunis →
→ Habar Garhajis
Aidagalla ↗
Arab
Mohamed Abokor →
Ibrahim. →
→ Habar Toljaalo
Muse Abokor ↗
Ahmad (Toljaalo) ↗	5	<u>Digil clan-family</u>
Dabarre
Jiddu
Tunni
Geledi
Garre
3	<u>Darod clan-family</u>
Marehan
Ogaden
Majerteyn →
Dulbahante → → Harti division
Warsangeli →	6	<u>Rahanweyn clan-family</u>
33 clans, in two loose alliances
Maalinweyna →
Harien →
Helleda → → The 'Eight'
Elai ↗
and others ↗
Gassar Gudda →
Hadama →
Luwai → → The 'Nine'
Geledi ↗
and others ↗

Bilag 5

Udlændingestyrelsen

**Ryesgade 53
2100 København Ø**

